

Coronapatiënt deelt relaas op Verhalenavond

Peter Tromp uit Niawier kreeg corona, werd ernstig ziek en lag maanden in coma. Hij is blij dat hij het kan navertellen en deelt zijn verhaal op 18 november tijdens Verhalenavond. Het vertel-evenement wordt voor de vijfde keer gehouden en heeft als thema De Ommekeer.

ELISABETH POST

Ze hebben hem voor de dood weggehaald, maar de oude wordt Peter Tromp (56) uit Niawier nooit meer. Vorig jaar november kreeg hij corona en wat er toen gebeurde wil hij graag delen op Verhalenavond. „Sadat minsken sjogge: it kin wol wer goed komme.” Maar hij kwam van ver en makkelijk was de revalidatie niet. „Mar ik ha trochset en miskien kin it lotgenoaten moed jaan.”

Hij voelde zich halverwege november niet zo lekker. Tromp fotografeert uitvaarten en had het tijdens de coronaperiode druk. Hij was al die tijd voorzichtig, want had gezien wat voor impact corona heeft. „Ik ha om mysels te beskermjen wol yn in wyt pak omstapt. Ek hie ik altyd in mûlekapke foar en ûntsmette myn hânnen.” Na afloop van elke klus was het spannend of hij al dan niet ziek zou worden.

Anderhalf jaar ging het goed. „Mar it firus is hjir dochs yn ús hûs brocht. En doe ha ik it krigen.” Het gebeurde halverwege november vorig jaar en vanaf die tijd tot begin januari weet Tromp zich niets meer te herinneren.

Zijn lichaam ging in een soort overlevingsstand, denkt hij achteraf. „Myn holle die it gewoan net mear. Bizar hin?” Hij sliep op de bank in de woonkamer en ging soms

Tijdens Verhalenavond worden verhalen verteld in huiskamers en openbare gebouwen, zoals vorig jaar in dbieb. FOTO LUCAS KEMPER

‘Ik ha trochset en miskien kin it lotgenoaten moed jaan’

op de plavuizen in de hal liggen. Waarom? Tromp heeft geen flauw idee. Zijn vrouw was ten einde raad en belde 112. „Mar de ambulânse woe my net meinimme. Ik wie te goed, seinen se. Ek doe’t sy foar de twadde kear kamen, namen sy my wer net mei. Ek omdat der gjin plak yn it sikehûs wie, hearden wy efternei.”

Tromp werd toch alsmear zieker en belandde na een week alsnog in het ziekenhuis. De patiënt kreeg zuurstof toegediend en ze hielden hem wekenlang in coma. Intussen ging hij alsmear achteruit. De longen klaptten in en functioneerden amper nog. Tromp kreeg er ook nog een longontsteking bij. Er werd voor zijn leven gevreesd. „Op in gegeven momint ha sy myn frou en bern bel-

le. Dy moasten mar komme om ôfskie te nimmen.”

Tegen de verwachting van de artsen in, sterkte Tromp toch aan en werd begin januari wakker. Hij dacht dat hij een nachtje diep had geslapen. Over ommekeer gesproken. „Ik ha hjir blykber noch genôch te dwaan”, klinkt het vrolijk. Want Tromp is een opgewekt mens, zegt hij. „Ik ha in soad pasjinten mei koroana sjoen dy’t geastlik yn ‘e knoop sitte, mar dêr ha ik lokkich gjin lest fan.”

De revalidatieperiode is hij al bijna weer vergeten, want die was zwaar. Tromp windt er geen doekjes om: „Dat wie de hel!” Nadat hij was ontwaakt, moest hij alles opnieuw leren: praten, eten, schrijven en lopen. „Ik wie 25 kilo ferlern, hie gjin spieren mear en koe neat sizze.” Dat laatste frustreerde hem. „Ik fiede my opsluten yn myn holle. Ik begriep alles, mar koe my net útsje. Soks is in frjemde ûnderfining.”

En nu probeert hij alles uit het leven te halen wat er voor hem in zit. Twee keer in de week gaat hij naar de

fysiotherapeut om spiermassa te kweken. Zijn longen zullen nooit meer 100 procent functioneren, maar daar valt mee te leven, zegt Tromp. Hij is zelfs voorzichtig weer aan het werk gegaan. „Mar ik kin net tefolle kamera’s omhingje, want dy wege der yn.”

Tromp wil zijn verhaal delen in het kerkgebouw van Niawier. Hij

hoopt dat vooral lotgenoten naar hem komen luisteren. Zelf heeft hij ervaren hoe belangrijk aandacht is. Hij kreeg driehonderd kaarten en vele bossen bloemen. „Soks jout positive enerzjy. It soe moai wêze at wy erfaringen diele kinne en sa mekoar stypje en sjen nei wat wol kin. Ik hie domme pech, mar se krije my der net samar ûnder.”

Vijfde Verhalenavond

Verhalenavond wordt voortaan altijd op de derde vrijdag in november gehouden. Het verhalen-evenement is dit jaar voor de vijfde keer en heeft als thema De Ommekeer. In al die jaren hebben zo’n vijfhonderd vertellers hun verhalen gedeeld, zegt projectleider Wini Weidenaar van Pier 21. Zij hoopt dat Verhalenavond ooit een traditie wordt, zonder dat er een organisatie als Pier 21 aan te pas komt. „Dat minsken sizze: Hé, it is de tredde freed yn novimber, Ferhalen-jûn, wêr sille wy hinne?” Volgens Weidenaar is Verhalenavond

bij uitstek een gelegenheid om elkaar in een ongedwongen sfeer te ontmoeten. „Yn in wrâld dy’t polarisearde is it wichtich om mekoar yn ‘e eagen te sjen en nei mekoar te lústerjen”, vindt ze.

Op 18 november kunnen mensen in de provincie vanaf 19.00 uur terecht in woonhuizen, kerken en dorpshuizen. Ook musea zetten de deuren open. Het Fries Scheepvaart Museum doet bijvoorbeeld al sinds het begin mee. Verhalenvertellers kunnen zich aanmelden (lieft voor 1 november) op de site www.verhalenavond.nl

Ook Duitsers vieren 150 jaar Mondriaan

DÜSSELDORF Ook in Duitsland wordt gememoreerd dat Piet Mondriaan 150 jaar geleden in Amersfoort werd geboren. De Kunstsammlung Nordrhein-Westfalen in Düsseldorf opent komend weekeinde de tentoonstelling *Mondriaan. Evolution*. Die gaat over zijn artistieke ontwikkeling, van de vroegste naturalistische schilderijen tot aan de volledig abstracte werken die nu zo beroemd en kostbaar zijn. Deze artistieke evolutie tekent zich duidelijk af, schrijft het museum. De expositie duurt tot medio februari.

Belgische filmprijs animatiefilm ‘Knor’

GENT De Nederlandse animatiefilm *Knor* heeft de North Sea Port Publieksprijs gewonnen op de 49ste editie van het Belgische filmfestival Film Fest Gent. *Knor* won eerder al drie Gouden Kalveren, waaronder die voor Beste Film, en is de officiële Nederlandse inzending voor de Oscars. Als winnaar krijgt de film onder meer een mediacampagne ter waarde van 15.000 euro. *Knor* draait nu in de Nederlandse bioscopen. De film is gebaseerd op het boek *De Wraak van Knor* van schrijver Tosca Menten.

Beeld uit *Knor*.

Joop van den Ende breidt steunfonds uit

AMSTERDAM Joop van den Ende gaat zijn nationaal fonds om culturele evenementen te steunen uitbreiden. Dat maakte hij maandag bekend op de tiende verjaardag van het Blockbusterfonds. Er komt een tweede fonds, XTRA, dat kleinere en meer kwetsbare projecten gaat steunen. Het Blockbusterfonds steunt grote culturele projecten met „blockbusterpotentie”. Dit fonds reserveert per jaar 1,5 miljoen euro. Het nieuwe fonds XTRA heeft de helft van dit budget, dus 750.000 euro.

Cultuurfonds Prijs Anne Frank Stichting

AMSTERDAM De Prins Bernhard Cultuurfonds Prijs (100.000 euro) gaat dit jaar naar de Anne Frank Stichting. Zij brengt volgens fonds-directeur Cathelijne Broers „al decennialang het levensverhaal en gedachtegoed van Anne Frank op een creatieve en inspirerende manier wereldwijd onder de aandacht. Met ingenieuze digitale en educatieve oplossingen wijzen ze op de gevaren van antisemitisme, racisme en discriminatie.” Koningin Máxima reikt de prijs op 28 november uit.